

Sygn. akt I ACa 427/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Edyta Buczkowska-Żuk
Sędziowie:	SSA Agnieszka Sołtyka SSO del. Agnieszka Bednarek – Moraś (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Karolina Baczmaga

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2016 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa E. M.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś.

o uchylenie uchwał

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 16 marca 2016 roku, sygn. akt I C 268/15

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od powódki E. M. na rzecz pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. kwotę 463,91 (czteryście sześćdziesiąt trzy złote dziewięćdziesiąt jeden groszy) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSO del. A. Bednarek - Moraś SSA E. Buczkowska-Żuk SSA A. Sołtyka

Sygn. akt I ACa 427/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie po rozpoznaniu sprawy z powództwa E. M. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. o uchylenie uchwał; w punkcie I. oddalił powództwo i w punkcie II. zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 197 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w Ś. swoim zasięgiem obejmuje 3 miasta: Ś., W. i M.. W Ś. jest 5 500 członków, w W. 500, a w M. 270. Spółdzielnia prowadzi działalność na podstawie statutu, ustawy z dnia 16 września 1982r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1995r. nr 54 poz. 288 z późn. zmianami), ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 4 poz. 27 z późn. zm) i innych ustaw. Przedmiotem działalności Spółdzielni jest: obsługa nieruchomości na własny rachunek, zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajmowanie i wydzierżawianie nieruchomości na własny rachunek, zarządzanie nieruchomościami na zlecenie, działalność związana z kulturą, rekreacją i sportem. Zgodnie z § 8 statutu spółdzielni członkiem Spółdzielni może być osoba fizyczna, choćby nie miała zdolności do czynności prawnych lub miała ograniczoną zdolność do czynności prawnych, która odpowiada wymogom określonym w statucie. Członkami Spółdzielni mogą być oboje małżonkowie, choćby spółdzielcze prawo do lokalu albo prawo odrębnej własności lokalu przysługiwało tylko jednemu z nich. Członkiem Spółdzielni może być osoba prawna, jednakże takiej osobie nie przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego. Członkowi Spółdzielni przysługuje: czynne i bierne prawo wyborcze do organów Spółdzielni, z tym, że osoby o ograniczonej zdolności do czynności prawnych lub nie mające tej zdolności nie mogą być członkami organów spółdzielni, prawo do czynnego udziału w życiu Spółdzielni i zgłaszania wniosków w sprawach związanych z jej działalnością, prawo do udziału z głosem decydującym w Walnym Zgromadzeniu, prawo do otrzymania w sposób wskazany w Statucie informacji o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia, prawo żądania, w trybie określonym w statucie, zwołania Walnego Zgromadzenia oraz prawo żądania w trybie określonym w Statucie zamieszczenia w po-rzędku obrad Walnego Zgromadzenia oznaczonych spraw, prawo zaskarżania uchwał Walnego Zgromadzenia z powodu ich nie zgodności z przepisami prawa lub statutu.

Powódka jest członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. i zamieszkuje w lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w Ś., w którym w dniu 01 lipca 2010r. została wyodrębniona własność wszystkich lokali mieszkalnych. Pozwana Spółdzielnia stojąc na stanowisku, iż członkiem Spółdzielni nie powinna być osoba, której nie łączą ze spółdzielnią żadne prawa majątkowe, a Spółdzielnia nie zarządza nieruchomością wspólną zamieszkiwaną przez takiego członka, podjęła w dniu 10.08.2010r. uchwałę Rady Nadzorczej Nr (...) w sprawie wykreślenia z rejestru członków E. M.. Powódka E. M. wiosła o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. nr (...) z 10 sierpnia 2010r. o wykreśleniu powódki z rejestru członków Spółdzielni. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie sygn. akt I C 1033/10 wyrokiem z dnia 24 lutego 2011r. uchylił zaskarżoną uchwałę Rady Nadzorczej a Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 09 czerwca 2011r. (sygn. akt I ACa 273/11) oddalił apelację pozwanej Spółdzielni. W dniu 16 czerwca 2014r. Walne Zgromadzenie Spółdzielni podjęło uchwałę Nr 1/2014 w sprawie zmiany statutu poprzez wprowadzenie zapisu przewidującego, że członkiem Rady Nadzorczej nie może być wybrana osoba, która nie posiada tytułu prawnego do jakiegokolwiek lokalu w zasobach Spółdzielni. E. M. zaskarżyła tę uchwałę. Wyrokiem z dnia 08.10.2014r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie sygn. akt I C 888/14 uchylił zaskarżoną uchwałę, ale Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 24 września 2015r. w sprawie I ACa 918/14 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w Ś. wniosła skargę o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 09 czerwca 2011. sygn. akt I ACa 273/11, który rozpatrywał apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 24 lutego 2011r., sygn. akt I C 1033/10, w sprawie z powództwa E. M. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. o uchylenie uchwały nr (...) z 10 sierpnia 2010r. W skardze o wznowienie postępowania pozwana domagała się zmiany wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 09 czerwca 2011r., sygn. akt I ACa 273/11 poprzez uwzględnienie apelacji lub uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 24 lutego 2011r. sygn. akt I C 1033/10 poprzez odrzucenie pozwu. Jako podstawę wznowienia skarżąca wskazała przepis art. 401¹ k.p.c. w związku z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych, w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 05.02.2015r. sygn. K 60/13. Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 24 września 2015r. po rozpoznaniu w dniu 17 września 2015r. na rozprawie w S. sprawy ze skargi E. M. o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w

Szczecinie z dnia 9 czerwca 2011, sygn. akt I ACa 273/11 z powództwa E. M. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. o uchylenie uchwały oddalił skargę.

Zasady wyboru członków Rady Nadzorczej zostały ustalone w ordynacji wyborczej. Stwierdzono, że Rada Nadzorcza liczy 9 osób wybieranych przez Walne Zgromadzenie w głosowaniu tajnym. Do Rady mogą być wybierani wyłącznie członkowie spółdzielni. Jeżeli członkiem Spółdzielni jest osoba prawna, do Rady Nadzorczej może być wybrana osoba niebędąca członkiem Spółdzielni wskazana przez osobę prawną. Walne zgromadzenie w celu dokonania wyborów, przypisuje członków Spółdzielni do dziewięciu okręgów wyborczych Walnego Zgromadzenia. Każdy okręg wyborczy posiada jeden mandat. Każdy okręg wyborczy odbywa zebranie wyborcze zwoływane przez Zarząd. Kandydatów na członków Rady Nadzorczej zgłaszają członkowie obecni na zebraniu. Spośród obecnych członków danego okręgu wyborczego powołuje się komisję skrutacyjną w celu przeprowadzenia wyborów. Członkiem Komisji nie może być osoba kandydująca do Rady Nadzorczej. W przypadku, gdy zgłoszony kandydat nie spełnia statutowych wymogów (np. nie jest członkiem Spółdzielni) jego kandydatura podlega odrzuceniu. Kandydat na członka Rady Nadzorczej, wyrażając zgodę na kandydowanie, składa pisemne oświadczenie stwierdzające, że spełnia statutowe warunki do kandydowania (wzór oświadczenia stanowi załącznik do Ordynacji). Komisja skrutacyjna przygotowuje karty do głosowania kandydaci umieszczeni są w porządku alfabetycznym. Karty do głosowania opieczętowane i podpisuje komisja skrutacyjna (na każdym zebraniu wyborczym części Walnego Zgromadzenia). Wyboru dokonuje się w głosowaniu głosowania nieskreślonego nazwiska, nie więcej niż jednego kandydata na członka Rady Nadzorczej. Głosowanie odbywa się, w obecności komisji skrutacyjnej, poprzez wrzucenie karty do głosowania do urny. Po zakończeniu głosowania komisja skrutacyjna sporządza protokół, w którym wpisuje liczbę wydanych kart do głosowania, nazwiska kandydatów wraz z ilością uzyskanych przez nich głosów oraz nazwisko osoby, która z danego okręgu wyborczego weszła do Rady Nadzorczej. Wypełnione oświadczenia kandydatów wraz z kartami do głosowania stanowią załącznik do protokołu. Wyniki wyborów ogłasza się na tablicach ogłoszeń na klatkach schodowych budynków, w Telewizji (...) oraz w na stronie internetowej Spółdzielni.

Ordynację wyborczą zatwierdzono najpierw uchwałą Nr (...) Walnego Zgromadzenia spółdzielni odbytego w dniach 16.06.2006r.- 26.06.2008r., a następnie tekst jednolity uchwałą Walnego Zgromadzenia nr (...) odbytego w dniach 07.06.2010- 17.06.2010r. Zanim doszło do zatwierdzenia ordynacji wyborczej była ona dyskutowana w maju 2010r. na posiedzeniu Rady Nadzorczej, a przed posiedzeniem na posiedzeniach trzech komisji w spółdzielni. Dyskusja była długa z uwagi na uwarunkowania spółdzielni dotyczące trzech miast. W wyniku wypracowanego kompromisu zaopiniowano na Walne Zgromadzenie jeden z wariantów ordynacji wyborczej. Prawnicy przedstawili dwa warianty ordynacji wyborczej: pierwszy obowiązujący na dzień dzisiejszy i drugi wariant, który przewidywał, żeby była wspólna lista kandydatów głosowana na poszczególnych częściach zgromadzenia. Z protokołu z tego posiedzenia wynika, że powódka E. M. nie wносиła żadnych uwag ani zastrzeżeń do przyjętej propozycji ordynacji wyborczej. Na następnym posiedzeniu Rady Nadzorczej, gdzie przyjmuje się protokół z poprzedniego posiedzenia również nie było żadnych uwag. Taka ordynacja została przyjęta na Walnym Zgromadzeniu w czerwcu 2008 roku, uchwałą Nr (...), w którym powódka uczestniczyła. Na tej części Walnego Zgromadzenia proponowana ordynacja została przyjęta jednogłośnie. Powiadomienia do wszystkich członków spółdzielni o Walnym Zgromadzeniu są dostarczane do skrzynek 21 dni przed 1 częścią zgromadzenia. Ordynacja wyborcza była opiniowana przez Radę Nadzorczą.

Według obowiązującej w spółdzielni ordynacji wyborczej powódka do Rady Nadzorczej startowała 2 razy w roku 2012 i 2014. Powódka była członkiem Rady Nadzorczej przez dwie kadencje. W roku 2009 do Rady Nadzorczej startował również mąż powódki M. M. (1). Do czasu ostatniego Walnego Zgromadzenia w 2015r. powódka nie kwestionowała zasad wyboru członków Rady Nadzorczej. Powódka była wówczas członkiem Rady Nadzorczej i nie zgłaszała sprzeciwu. Powódka E. M. na Walnym Zgromadzeniu w styczniu 2015r. zgłosiła swoją kandydaturę na członka Rady Nadzorczej, lecz nie uzyskała najwyższej liczby głosów i nie weszła do Rady Nadzorczej Spółdzielni.

Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem Spółdzielni. Do wyłącznej właściwości Walnego Zgromadzenia należy między innymi: rozpatrywanie wniosków wynikających z przedstawionego protokołu polustracyjnego z działalności Spółdzielni oraz podejmowanie uchwał w tym zakresie. Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd raz w roku w terminie do 30 czerwca. O czasie, miejscu i porządku Walnego Zgromadzenia Spółdzielnia zawiadamia członków na piśmie

co najmniej 21 dni przed terminem jego pierwszej części. Zawiadomienie powinno zawierać czas, miejsce, porządek obrad tej części Zgromadzenia do której członek został zaliczony oraz informację o miejscu wyłożenia wszystkich sprawozdań i projektów uchwał, które będą przedmiotem obrad, a także informację o prawie członka do zapoznania się z tymi dokumentami. W przypadku wniesienia do porządku obrad dodatkowych spraw, uzupełniony porządek obrad powinien być podany do wiadomości członków i organizacji wymienionych w ust. 4 co najmniej na 3 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w sposób określony w ust. 3 i 4. Obrady każdej części Walnego otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej lub inny upoważniony przez Radę jej członek. Głosowanie odbywa się jawnie, z wyjątkiem wyborów i odwołania członków Rady Nadzorczej.

W związku z przekroczeniem liczby 500 członków Spółdzielni Walne Zgromadzenie zostało podzielone na części. Rada Nadzorcza ustala ilość części Walnego i zasady zaliczania członków do poszczególnych części Walnego Zgromadzenia. Nie można zaliczyć członków uprawnionych do lokali znajdujących się w obrębie jednej nieruchomości do różnych części walnego Zgromadzenia. W Walnym Zgromadzeniu uczestniczą wszyscy członkowie Spółdzielni, osobiście lub przez ustanowionych w tym celu pełnomocników. W Walnym Zgromadzeniu mają prawo uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciele związku rewizyjnego, w którym spółdzielnia jest zrzeszona, także przedstawiciele Krajowej Rady Spółdzielczej oraz osoby zaproszone- na prawach gościa. Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd przynajmniej raz w roku w terminie do dnia 30 czerwca. Zgodnie z § 28 o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub jego części zawiadamia się wszystkich członków, związek rewizyjny, w którym Spółdzielnia jest zrzeszona oraz Krajową Radę Spółdzielczą na piśmie co najmniej na 21 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Zawiadomienie powinno zawierać czas, miejsce i porządek obrad oraz informację o wyłożeniu wszystkich sprawozdań i projektów uchwał, które będą przedmiotem obrad oraz informacje o prawie członka do zapoznania się z tym dokumentami. W myśl § 29 Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad, podanym do wiadomości członków w sposób określony w § 28. Walne Zgromadzenie może zmienić kolejność rozpatrywania spraw objętych porządkiem obrad. Walne Zgromadzenie jest ważne niezależnie od liczby obecnych na nim członków. Uchwałę uważa się za podjętą jeżeli była poddana pod głosowanie wszystkich części Walnego Zgromadzenia a za uchwałą opowiedziało się co najmniej zwykła większość ogólnej liczny członków uczestniczących w walnym Zgromadzeniu. Większość kwalifikowana wymagana jest: 1) 3/4 - dla podjęcia zgodnych uchwał o likwidacji Spółdzielni oraz przywróceniu działalności Spółdzielni w przypadku uprzedniego postawienia jej w stan likwidacji, z tym że konieczne jest by w posiedzeniach wszystkich części Walnego Zgromadzenia, na którym uchwała była poddawana pod głosowanie, uczestniczyła łącznie co najmniej połowa ogólnej liczby uprawnionych do głosowania 2) 2/3-ogólnejliczby członków uczestniczących w Walnym Zgromadzeniu- dla podjęcia uchwały o zmianie statutu, o połączeniu Spółdzielni z inną Spółdzielnią, odwołania członków Zarządu, odwołania członków Rady Nadzorczej, zbycia nieruchomości.

Rada Nadzorcza sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością Spółdzielni. Rada Nadzorcza liczy 9 osób wybieranych przez Walne Zgromadzenie w głosowaniu tajnym. Do Rady mogą być wybierani wyłącznie członkowie spółdzielni. Kadencja Rady Nadzorczej wynosi trzy lata i trwa do ukonstytuowania się nowej Rady Nadzorczej, które powinno nastąpić w terminie dwóch tygodni po wyborczym Walnym Zgromadzeniu. Członkiem Rady Nadzorczej nie może być wybrana osoba, która:

- a) nie wywiązuje się z obowiązków statutowych, w szczególności posiada na dzień wyborów jakiegokolwiek zadłużenie wobec Spółdzielni, w tym z tytułu opłat w wysokości przekraczającej jednomiesięczne zobowiązanie,
- b) została prawomocnie skazana za przestępstwo skarbowe albo za przestępstwo po-pełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej,
- c) nie posiada tytułu prawnego (prawa lokatorskiego, prawa spółdzielczego własnościowego, odrębnej własności) do jakiegokolwiek lokalu w zasobach Spółdzielni.

Mandat członka Rady Nadzorczej wygasa z upływem kadencji, na którą został wybrany.

W 2011r. i w 2013r. przeprowadzono lustrację spółdzielni. W protokole lustracyjnym stwierdzono, że zgodnie z uchwaloną uchwałą nr (...) Ordynacją wyborczą w wyborach do Rady Nadzorczej, ze zmianami zatwierdzonymi do

ordynacji - uchwałą nr (...) ustalono, że Rada Nadzorcza liczy 9 osób wybieranych przez Walne Zgromadzenie w głosowaniu tajnym. Walne Zgromadzenie w celu dokonania wyborów przypisuje członków Spółdzielni do okręgów wyborczych, odpowiadających częściom Walnego Zgromadzenia ustalonym przez Radę Nadzorczą. Każdy okręg wyborczy posiada jeden mandat. Każdy okręg wyborczy odbywa zebranie wyborcze zwoływane przez Zarząd. Kandydatów na członków Rady zgłaszają członkowie obecni na zebraniu danej części Walnego Zgromadzenia. Zgłaszanie kandydatów dopiero w czasie obrad poszczególnych części Walnego Zgromadzenia uniemożliwia zapoznanie się członków Spółdzielni z listami kandydatów w obrębie poszczególnych okręgów wyborczych, przed ustalonym terminem wyborczego Walnego Zgromadzenia podzielonego na części - zgodnie z § 28 pkt 2 statutu. Statut Spółdzielni, poza uchwaloną Ordynacją, nie określa wymogów związanych ze zgłaszaniem kandydatów na członków Rady Nadzorczej. Uregulowania wewnętrzne Spółdzielni, poza zastrzeżeniem dotyczącym sposobu zgłaszania kandydatów na członków Rady są zgodne ze statutem i obowiązującymi przepisami: prawa spółdzielczego i ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Podkreślono, że przyjęty w Ordynacji sposób zgłaszania i wyboru członków Rady Nadzorczej wyklucza możliwość wyboru całego składu Rady z jednego miasta. W toku ustaleń z lustracji za okres 2011 - 2013r. jako jedno z zaleceń polustracyjnych zwrócono uwagę, iż proces wyboru członków Rady Nadzorczej nadal nie spełnia wymogów art. 83 ust.6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz § 28 Statutu Spółdzielni. Na podstawie ustaleń zawartych w protokóle lustracji oraz oceny zawartej w liście polustracyjnym pożądanym jest, aby organy statutowe Spółdzielni rozważyły podjęcie działań w zakresie zapewnienia wyboru członków Rady Nadzorczej zgodnie z wymogami art.83 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz § 28 statutu Spółdzielni.

Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w Ś., działając w oparciu o podjętą przez Radę Nadzorczą Spółdzielni na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 2014r. uchwałą w sprawie przyjęcia wniosków polustracyjnych, złożył do Regionalnego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych w S. z dnia 10 grudnia 2014r. wniosek o korektę treści przekazanych im przez podmiot przeprowadzający lustrację wniosków zawartych w wystąpieniu polustracyjnym z dnia 10 grudnia 2014r. doręczonym Radzie Nadzorczej Spółdzielni w dniu 18 grudnia 2014r. Organ lustracyjny stwierdził, iż pożądanym jest, aby organy samorządowe spółdzielni rozważyły podjęcie działań w zakresie zapewnienia wyboru członków Rady Nadzorczej zgodnie z art. 83 ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz § 28 Statutu Spółdzielni z uwagi, iż przyjęty w spółdzielni system wyboru Rady Nadzorczej rodzi niebezpieczeństwo podważenia ważności jej wyboru a tym samym uchylecia podjętych przez ww. organ decyzji. Zarząd Spółdzielni wniósł o dokonanie korekty wystąpienia polustracyjnego poprzez usunięcie wniosku z treści dokumentu ewentualnie poprzez wskazanie nowego wniosku po przeanalizowaniu dołączonego do pisma orzeczenia sądowego wraz z uzasadnieniem. Wskazano, iż przyjęty w Spółdzielni tryb wyboru członków Rady Nadzorczej być może odbiega od literalnego przepisu wskazanego przez ustawodawcę w przepisach prawa spółdzielczego, lecz został jednak opracowany i wdrożony w związku ze specyfiką, jaką charakteryzuje się Spółdzielnia Mieszkaniowa (...). Zasoby spółdzielcze położone są na obszarze trzech miast: Ś., W. i M., przy czym w dwóch ostatnich miastach zamieszkuje najmniejsza liczba członków. Ukłonem demokracji i w stronę tych mieszkańców było przygotowanie dokumentów, z których Spółdzielnia korzysta podczas wyborów do Rady Nadzorczej, w taki sposób by te, nieliczne społeczności miały swoich reprezentantów w Radzie Nadzorczej.

Zarząd Regionalnego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych w S. na posiedzeniu w dniu 16.01.2015 rozpatrzył wniosek Zarządu Spółdzielni dotyczący korekty wniosku polustracyjnego i postanowił utrzymać swoje stanowisko wyrażone w liście polustracyjnym.

Pismem z dnia 03.12.2014r. Zarząd Spółdzielni poinformował powódkę E. M., że w dniach 08 - 20.01.2015 roku w Ś., W. i M. odbędzie się wyborcze Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. w dziewięciu częściach. Część powódki miała odbyć się dnia 14.01.2015r. o godz. 17:00 w sali Klubowej Domu Kultury przy ul. (...) w Ś.. Na zgromadzeniu między innymi miały zostać podjęte uchwały w przedmiocie przyjęcia protokołu z lustracji wraz z wnioskami polustracyjnymi oraz wybory członków Rady Nadzorczej poprzedzone zgłaszaniem kandydatur na Członka Rady Nadzorczej, przedstawienie się kandydatów, przygotowanie przez Komisję mandatowo - skrutacyjną kart do głosowania tajnego, przeprowadzenie tajnego głosowania nad wyborem Członka Rady Nadzorczej, sprawozdanie Komisji mandatowo - skrutacyjnej z wyborów tajnych. Poinformowano powódkę, że wszelkie materiały oraz projekty

uchwał wyłożone są w sekretariacie Spółdzielni ul. (...) (I piętro) oraz w biurze Administracji w M. i w W. i że członek spółdzielni ma prawo zgłaszania poprawek do projektów uchwał nie później niż na 3 dni przed pierwszą częścią Walnego Zgromadzenia.

W dniach od 08 stycznia 2015r. do 20 stycznia 2015r. odbyło się Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. w dziewięciu częściach. (...) 9 znajdujący się w Ś., do którego należy powódka E. M. obejmuje członków zamieszkałych w budynkach przy ulicach: (...), (...), (...), (...) i obradował w dniu 20 stycznia 2015r. Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę Nr (...) w sprawie: przyjęcia wniosków z lustracji ustawowej za lata 2011 -2013 wraz z wnioskami polustracyjnymi. Na wyborczym Walnym Zgromadzeniu były obecne - 23 osoby. Otwarcia wyborczego Walnego Zgromadzenia dokonała Członek Rady Nadzorczej M. B.. M. B. odczytała list polustracyjny wraz z sześcioma wnioskami. Po krótkiej dyskusji i wyjaśnieniach radcy prawnego D. O. Przewodnicząca Prezydium odczytała projekt uchwały. Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę (...) w sprawie: przyjęcia wniosków z lustracji ustawowej. Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś., którą postanowiło przyjąć protokół z lustracji ustawowej za lata 2011 -2013 wraz z wnioskami polustracyjnymi. Głosowanie odbyło się nad każdym wnioskiem osobno. Za wnioskiem pierwszym głosowało - 0, przeciw - 23, wstrzymało się od głosu -0, za wnioskiem drugim głosowało - 23, przeciw - 0, wstrzymało się od głosu - 0 za wnioskiem trzecim głosowało - 23 przeciw - 0, wstrzymało się od głosu - 0 za wnioskiem czwartym głosowało - 23, przeciw - 0, wstrzymało się od głosu - 0 za wnioskiem piątym głosowało - 22, przeciw - 0, wstrzymało się od głosu - 1 za wnioskiem szóstym głosowało - 22, przeciw - 0, wstrzymało się od głosu - 1. Ustalono, że uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. odbytego w dniach 08.01.2015r. - 20.01.2015r. podjęło uchwałę Nr (...) (zbioreczą) w sprawie przyjęcia wniosków z lustracji ustawowej. Działając na zasadzie § 30 pkt 2 c Statutu Spółdzielni, Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. postanowiło przyjąć protokół z lustracji ustawowej za lata 2011 -2013 wraz z wnioskami polustracyjnymi: 1)zapewnienia wyboru Członków Rady Nadzorczej zgodnie z art. 83 ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz § 28 Statutu Spółdzielni z uwagi na to, iż przyjęty w Spółdzielni system wyboru Rady Nadzorczej rodzi niebezpieczeństwo podważenia ważności jej wyboru a tym samym uchylenia podjętych przez w/w organ decyzji; 2) wypełnienia przez Spółdzielnię warunków określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101 poz. 926 z późn. Zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznym i organizacyjnym jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1024 z późn. zm.), a w szczególności: opracowania i wdrożenia Polityki bezpieczeństwa danych osobowych, opracowania i wdrożenia Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Spółdzielni, wypełnienia obowiązku rejestracji zbiorów danych osobowych Generalnemu Inspektorowi danych osobowych; za podjęciem uchwały głosowało- 233, przeciw-0, wstrzymało się od głosu-10, 3) wypełniania obowiązków związanych z przeprowadzaniem corocznych obowiązkowych przeglądów instalacji technicznych w obiektach (dot. badania szczelności instalacji gazowej, przeglądy przewodów kominowych); za głosowało -348, przeciw-1, wstrzymało się od głosu -3, 4) bieżącego wypełniania książek obiektów budowlanych, za głosowało -248, przeciw-1, wstrzymało się od głosu-3, 5) wykorzystywanie Planów Gospodarczo - finansowych oraz ich wykonania jako podstawy do ustalania stawek eksploatacyjnych, za głosowało- 228, przeciw-1, wstrzymało się od głosu- 22, 6) poprawy sytuacji finansowej Spółdzielni poprzez: - dążenie do zrównoważenia szybkości obrotu należności i zobowiązań, ustalanie stawek eksploatacyjnych wg rzeczywistych potrzeb - ponieważ nie przestrzeganie zapisów art. 4 pkt 1-2 i art. 5 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w konsekwencji prowadzi do zachwiania płynności finansowej i zagrożenia zdolności do regulowania bieżących zobowiązań. Za uchwałą głosowało-230, przeciw-5, wstrzymało się od głosu-15. Ustalono, że uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Na Zgromadzeniu Wyborczym okręgu 9 Przewodnicząca Prezydium postawiła wniosek o zgłaszanie kandydatów na Członka Rady Nadzorczej. Obecni spośród siebie zgłosili następujące osoby: M. B., która wyraziła zgodę i Z. G., który też wyraził zgodę. Na tym jednogłośnie zamknięto listę kandydatów. Kandydaci kolejno przedstawili swoją kandydaturę oraz odpowiedzieli na pytania zadawane przez obecnych na Walnym Zgromadzeniu. Komisja

Skrutacyjna po sprawdzeniu list obecności przygotowała i wydała - 23 karty do głosowania tajnego na wybór Członka Rady Nadzorczej. Komisja Skrutacyjna zebrała do urny karty z głosowania tajnego i przystąpiła do przeliczania głosów. Przewodnicząca Komisji Skrutacyjnej G. G. odczytała protokół Komisji Skrutacyjnej, która stwierdziła, że w głosowaniu tajnym udział wzięły - 23 osoby, głosów ważnych oddano - 23, nieważnych - 0. Komisja Skrutacyjna podała wyniki głosowania tajnego: kandydaci na członka Rady Nadzorczej otrzymali następującą ilość głosów: M. B. 17 głosów, Z. G. - 6głosów. Komisja skrutacyjna stwierdziła, że na podstawie uzyskanej ilości głosów w przeprowadzonym tajnym głosowaniu członkiem Rady Nadzorczej na trzyletnią kadencję wybrana została M. B.. Komisja dokonała podsumowania ilości głosów z głosowań przeprowadzonych na wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia odbytego w dniach 08.01.2015r. do 20.01.2015r. Komisja stwierdziła, że w Walnym Zgromadzeniu udział wzięło 252 członków.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy sąd okręgowy uznał powództwo za niezasadne.

Sąd podał, iż w przedmiotowej sprawie powódka domagała się uchylecia dwóch uchwał pozwanej spółdzielni podjętych w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej i w sprawie przyjęcia wniosków polustracyjnych, zarzucając, że dokonano wyboru członków Rady Nadzorczej w sposób sprzeczny z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych i ze statutem spółdzielni, gdyż lista kandydatów zgłoszonych na członków rady nadzorczej powinna być głosowana na wszystkich 9 częściach Walnego Zgromadzenia. Zdaniem powódki lista dotycząca wyboru członków do Rady Nadzorczej na każdej z części zgromadzenia musi być tożsama i powinna wymieniać wszystkich kandydatów zgłoszonych do pełnienia tej funkcji. Zarzuciła, że uchwała o przyjęciu wniosków polustracyjnych była niezgodna z projektem jaki otrzymała powódka i narusza przepisy prawa spółdzielczego i ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Sąd meriti przywoła treść art. 83 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (t.j.: Dz. U. 2013 r. poz. 1222), który reguluje kwestie dotyczące zwoływania - walnego zgromadzenia, ustalania porządku obrad i jego uzupełniania, czasu zgłaszania poprawek oraz ważności walnych zgromadzeń i podejmowanych uchwał (art. 83 ust. 6-13 ustawy) i ust. 11 stanowi, że członkowie mają prawo zgłaszać projekty uchwał i żądania, o których mowa w ust. 10, w terminie do 15 dni przed dniem posiedzenia walnego zgromadzenia lub jego pierwszej części. Sąd ten podkreślał, że bezspornym w sprawie było, że projekt uchwały w sprawie i przyjęcia wniosków polustracyjnych został złożony na 14 dni przed rozpoczęciem Walnego Zgromadzenia. Jak wcześniej już podano termin składania projektów uchwał przez członków spółdzielni jest uregulowany zarówno w ustawie o spółdzielniach mieszkaniowych, jak również w Statucie pozwanej. Natomiast projekt uchwały wyboru członków Rady Nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej wyboru członków Rady Nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej nie był wcześniej przedłożony, bowiem składnie kandydatur i głosowanie nad nimi według obowiązującej u pozwanej ordynacji wyborczej odbywa się podczas Walnego Zgromadzenia. Powódka została jednak w zawiadomieniu o terminie Walnego Zgromadzenia i poinformowana, że takie wybory mają się odbyć i jaki został ustalony porządek obrad.

Sąd I instancji wywodził, że na gruncie obecnego stanu prawnego powództwo o uchylenie uchwały nie ma zastosowania do uchwał sprzecznych z prawem. W takim wypadku zastosowanie ma art. 189 k.p.c. i przewidziane tym przepisem powództwo o ustalenie nieważności uchwały. Konsekwencją wprowadzenia omawianych powyżej zmian w prawie spółdzielczym jest konieczność rozróżniania wypadków sprzeczności uchwał z prawem oraz pozostałych rodzajów jej wadliwości określonej w § 3 art. 42 prawa spółdzielczego, ponieważ jest to niezbędne do odróżnienia zakresu zastosowania powództwa o ustalenie nieważności uchwały oraz powództwa o jej uchylenie. Statuty spółdzielni zawierają takie postanowienia, które są jednocześnie przedmiotem regulacji prawnej, przede wszystkim wśród przepisów prawa spółdzielczego. W takim wypadku zachodzi kumulacja podstaw obu rodzajów powództw, która polega na jednoczesnej sprzeczności uchwały z prawem i statutem. Dalej idącą wadą jest sprzeczność uchwały z prawem, a więc jej nieważność. Na gruncie wskazanych zmian w art. 42 prawa spółdzielczego należy przyjąć, że powództwo o uchylenie uchwały, przewidziane w § 3 tego przepisu, ma zastosowanie do tych wypadków sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, które nie są jednocześnie sprzecznością uchwały z przepisami prawa. Jeżeli natomiast taka zbieżność zachodzi, zastosowanie ma powództwo o ustalenie nieważności uchwały. Podstawą jego wniesienia nie jest wówczas art. 42 prawa spółdzielczego, lecz art. 189 k.p.c. W tym zakresie Sąd w pełni podziela

stanowisko prezentowane w orzecznictwie (tak n.p. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 3 czerwca 2015 r. I ACa 411/15).

Sąd Okręgowy stwierdził, że taka sytuacja ma miejsce w rozpoznawanej sprawie, gdyż powódka zarzuciła uchwałę naruszenie przepisu art. 8³ ust. 1 i 83 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz przepisów Statutu.

Z tego też względu, zdaniem Sądu meriti, powództwo o uchylenie uchwały nie mogło być uwzględnione. Sąd powołał się na związanie żądaniem pozwu (art. 321 § 1 k.p.c.) i uznał, że w wypadku podnoszenia przez powódkę zarzutów, iż zaskarżone uchwały są sprzeczne z ustawą powinna ona wnosić o stwierdzenie nieważności uchwał, zaś powództwo o uchylenie powinno zostać oddalone. Powódka nie wskazała na takie naruszenie przepisów statutu, które nie byłoby jednocześnie naruszeniem przepisów ustawy.

Na marginesie Sąd Okręgowy podniósł, że w jego ocenie zaskarżona przez powódkę uchwała w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej nie była sprzeczna z prawem, albowiem zgodnie z art. 8³ ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych Walne zgromadzenie spółdzielni mieszkaniowej nie może być zastąpione przez zebranie przedstawicieli, jednakże, jeżeli statut tak stanowi, w przypadku gdy liczba członków spółdzielni mieszkaniowej przekroczy 500, walne zgromadzenie może być podzielone na części. Rada nadzorcza ustala zasady zaliczania członków do poszczególnych części walnego zgromadzenia z tym, że nie można zaliczyć członków uprawnionych do lokali znajdujących się w obrębie jednej nieruchomości do różnych części walnego zgromadzenia. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w § 6 Regulaminu Walnego Zgromadzenia. Zgodnie z ustępem 9 uchwałę uważa się za podjętą, jeżeli była poddana pod głosowanie wszystkich części walnego zgromadzenia, a za uchwałą opowiedziała się wymagana w ustawie lub statucie większość ogólnej liczby członków uczestniczących w walnym zgromadzeniu. Powyższe wskazuje, iż datą podjęcia uchwały w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej, był ostatni dzień głosowania tj. 20 stycznia 2015r. Powództwo w niniejszej sprawie wpłynęło 3 marca 2015r. a więc w ostatnim dniu 6 tygodniowego terminu. Powódka zarzuciła, iż każda część walnego zgromadzenia głosowała nad inną uchwałą, albowiem w każdej części doszło do wyboru innego członka Rady Nadzorczej. W ocenie Sądu I instancji, każda z części walnego zgromadzenia podjęła tą samą uchwałę, której treścią był wybór nowego członka Rady Nadzorczej, z danej części. Z obrad sporządzono protokoły, które potwierdzają treść podjętej uchwały. Sąd argumentował, że zgodnie z § 3 Ordynacji wyborczej pozwanej Spółdzielni Walne Zgromadzenie w celu dokonania wyborów, przypisuje członków Spółdzielni do dziewięciu okręgów wyborczych Walnego zgromadzenia. Każdy okręg wyborczy posiada jeden mandat. Ważność uchwał podejmowanych przez Walne Zgromadzenie reguluje § 29 statutu, zgodnie z punktem 1 walne zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad, podanym do wiadomości członków w sposób określony w § 28. W punkcie 3 zd. 1 wskazano, że walne zgromadzenie jest ważne niezależnie od liczby obecnych na nim członków. Uchwałę uważa się za podjętą, jeżeli była poddana pod głosowanie wszystkich części walnego zgromadzenia, a za uchwałą opowiedziała się co najmniej zwykła większość ogólnej liczby członków uczestniczących w walnym zgromadzeniu. Powyższe wskazuje, że doszło do podjęcia jednej uchwały, którą wybrano 9 nowych członków Rady Nadzorczej, albowiem każdy okręg wyborczy posiadał jeden mandat, tj. mógł wybrać 1 członka Rady Nadzorczej. Przepisy te mają zaś charakter proceduralny i mogą być podstawą uchylenia uchwały tylko w sytuacji, kiedy zostanie wykazane, że ich naruszenie miało znaczenie dla treści uchwały tj. spowodowało, iż treść uchwał była sprzeczna z przepisami ustawy Prawo Spółdzielcze, czego jednakże skarżąca nie wykazała. Nadto powódka wskazała na sprzeczność uregulowań Regulaminu Walnego Zgromadzenia z regulacją Ordynacji Wyborczej tj. § 9 ust. 2 regulaminu a § 3 ust. 2 i 3 Ordynacji. Zgodnie z § 3 Ordynacji Walne Zgromadzenie w celu dokonania wyborów, przypisuje członków Spółdzielni do dziewięciu okręgów wyborczych walnego zgromadzenia. Każdy okręg wyborczy posiada jeden mandat. Sąd wskazał, że przyjęte ww. systemu wyboru w głównej mierze są uwarunkowania geograficzne, a tym samym rozłożenie ilości członków należących do spółdzielni i chęć zapewnienia jak najlepszej reprezentacji członków w Radzie Nadzorczej Spółdzielni. Powyższe wynika także z zeznań przesłuchanych świadków A. C., T. M., D. O., M. Ł., które Sąd uznał za zgodne z prawdą. Świadczyli jakie były podstawy podjęcia decyzji w zakresie przyjęcia ordynacji wyborczej i wskazali na specyfikę spółdzielni i ilość 9 części Walnego Zgromadzenia - 7 w Ś., 1 M., 1 W. oraz konieczność zapewnienia jak najbardziej demokratycznego udziału członków spółdzielni w Radzie Nadzorczej. Świadczyli, że obowiązująca w spółdzielni ordynacja została zatwierdzona na

Walnym Zgromadzeniu w czerwcu 2008 roku, ale nim doszło do zatwierdzenia była dyskutowana zarówno w maju na posiedzeniu Rady Nadzorczej, jak i przed posiedzeniem na posiedzeniach komisji. W wyniku wypracowanego kompromisu zaopiniowano na Walne Zgromadzenie jeden z wariantów ordynacji wyborczej. Wszyscy świadkowie podkreślili, że powódka nie wnosiła żadnych uwag ani zastrzeżeń do przyjętej propozycji ordynacji wyborczej. Z zeznań przesłuchanych świadków wynika, że przyjęty sposób dokonania wyboru Rady Nadzorczej i zgłaszania na każdej części Walnego Zgromadzenia kandydatów ma zagwarantować wybranie przedstawicieli także z W. i M., bowiem spółdzielni bardzo zależało, żeby członkowie Rady Nadzorczej wywodzili się z małych grup jednostkowych. Gdyby była jedna lista nie byłoby możliwości wyboru z tych miast, bowiem każdy okręg stawia swojego kandydata. Sama powódka E. M. przyznała, że korzystała z ordynacji wyborczej jaka została uchwalona w pozwanej spółdzielni. Powódka wyjaśniła, że kandydując w 2014 roku nie wiedziała o piśmie z Regionalnego Związku Rewizyjnego, że podtrzymuje swoje stanowisko o niecisłościach dotyczących wyborów członków do Rady Nadzorczej i dlatego zdecydowała się tę uchwałę zaskarżyć.

Odnosząc się do drugiej z zaskarżonych uchwał Sąd Okręgowy miał na uwadze, że powódka wskazała, że uchwałę zaskarżyła ponieważ została zmieniona treść projektu uchwały. Zdaniem Sądu Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę w sprawie objętej porządkiem obrad - „przyjęcie protokołu z lustracji wraz z wnioskami polustracyjnymi”. Uchwała o takiej samej treści została podjęta przez wszystkie części zgromadzenia. Członkowie Spółdzielni, zapoznając się z materiałami lustracyjnymi poznali treść każdego z wniosku, było to dyskutowane na każdej części Walnego. Radca prawny udzielał wyczerpujących informacji dotyczących każdego wniosku. Każdy członek Spółdzielni mógł podjąć decyzję i zagłosować za przyjęciem lub odrzuceniem wszystkich poszczególnych wniosków polustracyjnych. Jak trafnie wskazała pozwana uchwała była zgodna z przyjętym porządkiem obrad i zawierała treść wszystkich wniosków polustracyjnych znajdujących się w protokole udostępnionym członkom przez terminem obrad. Powódka nie wykazała, żeby uchwała była sprzeczna ze statutem, dobrymi obyczajami, godziła w interesy Spółdzielni i miała na celu pokrzywdzenia jej członka.

Sąd I instancji dodał też, że wytaczając powództwo na podstawie art. 42 § 2 i 3 ustawy z 1982 r. - Prawo spółdzielcze członek spółdzielni może powoływać zarzuty o charakterze merytorycznym (odnoszące się do niezgodności treści uchwały z ustawą lub statutem), jak i formalne (wskazywać wady postępowania). Jednakże uchybienia natury formalnej, które miały miejsce przy podjęciu uchwały uzasadniają uchylenie tej uchwały tylko wówczas, jeżeli miały lub mogły mieć wpływ na jej treść. Natomiast w toku niniejszego procesu powódka nie wykazała, aby uchybienie przez członków spółdzielni w złożeniu projektu uchwały nie zawierającego w porządku obrad głosowania nad każdym z wniosków lustracyjnych osobno tylko nad przyjęciem wszystkich wniosków polustracyjnych łącznie miało wpływ na treść i ważność podjętej przez Walne Zgromadzenie uchwały.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska pozwanej o braku legitymacji czynnej powódki i uznał, że powódka była członkiem pozwanej Spółdzielni. Kwestia członkostwa powódki w pozwanej spółdzielni była już przedmiotem rozważań zarówno Sądu Okręgowego jak i Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. Rada Nadzorcza pozwanej Spółdzielni podjęła uchwałę nr (...) o wykreśleniu pozwanej z rejestru członków wskazując, że z dniem 1 lipca 2010 r. w budynku przy ul. (...) w Ś. została wyodrębniona własność wszystkich lokali mieszkalnych. W takiej sytuacji po wyodrębnieniu ostatniego lokalu w budynku zaczęła funkcjonować Wspólnota Mieszkaniowa, a E. M. jest osobą, której nie wiąże ze Spółdzielnią żadne prawo majątkowe, a Spółdzielnia nie zarządza nieruchomością wspólną budynku przy ul. (...). W tej sytuacji pozwana podnosiła, że powódka nie ma interesu prawnego, ani faktycznego, aby pozostawać członkiem powódki. Wykreślenie powódki nie naruszyło jej interesów. Uzasadniając podjęcie uchwały pozwana wskazała, że po wyodrębnieniu ostatniego lokalu powódka stała się osobą, której ze Spółdzielnią nie wiąże żadne prawo majątkowe. Sąd Okręgowy w sprawie I C 1033/10 uznał, że przyczyną, dla której członek Spółdzielni może zostać z niej wykreślony została wskazana w art. 24 § 3 Pr. sp. i jest nią niewykonywanie obowiązków statutowych z przyczyn przez członka niezawinionych. Zarówno art. 24 § 3 Pr. sp. jak i § 18 Statutu mówią o niewykonywaniu obowiązków statutowych. To oznacza, że obowiązki, których naruszenie może być przyczyną wykreślenia powinny zostać wskazane w Statucie. Wymóg wskazania tych powinności w Statucie ma zapobiec dowolności w podejmowaniu decyzji o wykreśleniu oraz służyć temu, żeby członek spółdzielni wiedział jakie obowiązki na nim spoczywają i za naruszenie jakich obowiązków

może zostać ze spółdzielni wykreślony. Wśród tych obowiązków nie ma bowiem obowiązku posiadania spółdzielczego prawa do lokalu. Członkiem pozwanej Spółdzielni może być zatem osoba, której takie prawo nie przysługuje. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację od powyższego wyroku i podzielił stanowisko Sądu Okręgowego. Ponadto Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 24 września 2015r. oddalił skargę o wznowienie postępowania.

Na rozprawie w dniu 2 marca 2016r. Sąd oddalił wniosek pozwanej o zawieszenie postępowania do czasu uprawomocnienia się uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni mieszkaniowej (...) w Ś. nr (...) z dnia 16 lutego 2016r. Pozwana w piśmie z dnia 18 lutego 2016r. wskazała, że w dniu 16 lutego 2016r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o wykreśleniu powódki z rejestru członków pozwanej, co jest istotne dla ustalenia legitymacji procesowej czynnej powódki do wystąpienia w niniejszym procesie.

Zgodnie z art. 177 § 1 pkt.1 k.p.c. Sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego. W rozpoznawanej sprawie Sąd zawiesił postępowanie z tej przyczyny, albowiem wynik postępowania zainicjowanego skargami pozwanej o wznowienie postępowania dotyczyło członkostwa powódki w spółdzielni i wyrok Sądu Apelacyjnego miał wpływ na niniejsze postępowanie. W myśl art. 178 k.p.c. Sąd może również zawiesić postępowanie na zgodny wniosek stron. Sąd uznał, że brak jest podstaw do zawieszenia postępowania ponieważ wniosek o zawieszenie złożyła tylko pozwana, zaś powódka sprzeciwiała się uwzględnieniu wniosku i sama takiego wniosku nie złożyła. W ocenie Sądu podjęcie przez pozwaną nowej uchwały nr (...) w sprawie wykreślenia z rejestru członków Spółdzielni E. M. nie ma wpływu na niniejsze postępowanie, albowiem w chwili podjęcia zaskarżonych uchwał i wnoszenia pozwu do Sądu powódka była członkiem spółdzielni i posiadała legitymację czynną do występowania w procesie jako strona. Powyższe wynika z zeznań powódki, zeznań przesłuchanych świadków, a także wyroków Sądu Okręgowego w Szczecinie i Sądu Apelacyjnego w Szczecinie.

Ponadto Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanej o określenie terminu do złożenia pisma przygotowawczego w związku z pismem powódki z dnia 10 lutego 2016r. odnośnie legitymacji czynnej powódki, co do stanowiska powódki w zakresie uchwały Walnego Zgromadzenia, w zakresie braku istnienia przesłanek do uchylenia uchwały. Zgodnie z art.207 § 3 k.p.c. przewodniczący może także przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę zobowiązać strony do złożenia dalszych pism przygotowawczych, oznaczając porządek składania pism termin, w którym należy je złożyć i okoliczności, które mają być wyjaśnione. W toku sprawy złożenie pism przygotowawczych następuje tylko wtedy, gdy sąd tak postanowi, chyba że pismo obejmuje wyłącznie wniosek o przeprowadzenie dowodu. Sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym. W ocenie Sądu I instancji wnioskiwane przez pozwaną okoliczności zostały już dostatecznie wyjaśnione w toku postępowania i nie było potrzeby, aby pozwana przedstawiała swoje stanowisko w kolejnym piśmie procesowym.

W przedmiocie kosztów orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Od powódki zasądzono na rzecz pozwanej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. 2013 r. poz. 490 z późn. zm.) obowiązującego do spraw wszczętych i nie zakończonych przed 1 stycznia 2016r.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka, zaskarżając go w całości i wnosząc o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie powództwa w całości, zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych; ewentualnie o przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Powódka zarzuciła wyrokowi naruszenie prawa materialnego, tj. art. 83 ust. 9 i art. 83 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Spółdzielniach mieszkaniowych, przez odmowę ich zastosowania w sprawie i przyjęcie, że brak było podstaw do złożenia przez powódkę powództwa o uchylenie uchwały w trybie art. 42 § 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawa spółdzielczego (Dz. U. z 2003 r. Nr 188 poz. 1848 z późn. zm.).

Apelująca wywodziła, że każdy członek spółdzielni może wytoczyć powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia, które powinno być ono oparte przynajmniej na jednej z czterech podstaw wymienionych w art. 42 § 3 Prawa spółdzielczego. Jednakże zdaniem strony skarżącej nie oznacza to, że możliwość zaskarżenia przysługuje członkowi tylko w tych określonych przypadkach, ważne jest tu przeświadczenie członka o występowaniu podstaw do zaskarżenia uchwały. W ramach rozpoznawania powództwa z art. 42 § 3 Prawa spółdzielczego, sąd ma nie tylko prawo, lecz obowiązek badania, czy podjęte, nawet jednomyślnie, uchwały najwyższego organu spółdzielni są zgodne z postanowieniami statutu, ustawy Prawo spółdzielcze czy ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Uchwały nie spełniające tych wymogów podlegają uchyleniu także wówczas, gdy są korzystne dla większości członków spółdzielni. Powódka wskazała, że w spółdzielni sposób wybierania składu Rady Nadzorczej określa ordynacja wyborcza jednakże, tryb zgłaszania kandydatów i sposób głosowania na nich jest w sprzeczności z art. 83 ust. 9 i 10 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. W przypadku gdy walne zgromadzenie zostanie podzielone na części, uchwałę uważa się za podjętą tylko wówczas, gdy projekt zostanie poddany pod głosowanie wszystkich części tego zgromadzenia. Projekty uchwał powinny być wykładane na co najmniej 14 dni przed terminem walnego zgromadzenia. Oznacza to, że przedmiotem głosowania na każdej z części walnego zgromadzenia winna być tożsama treść uchwały.

Dalej strona wywodziła, że projekt uchwały powinien zawierać: wymieniać wszystkich kandydatów zgłoszonych i spełniających warunki ustawowe do ubiegania się o pełnienie funkcji członka Rady Nadzorczej. Powódka podniosła, że czuje się pokrzywdzona jako członek spółdzielni, ponieważ ani ona ani inni członkowie spółdzielni nie mogli na podstawie obowiązującej ordynacji wyborczej, zagłosować na kandydata z innej części walnego zgromadzenia, którego będzie popierać i jej zdaniem powinien pełnić funkcję członka Rady Spółdzielni. Z uwagi na to, że kandydatów zgłaszano dopiero na częściach walnego, powódka nie mogła się zapoznać ze wszystkimi kandydaturami osób startujących do Rady Nadzorczej oraz możliwości głosowania na daną osobę, bo była ona zgłaszana na innej części Walnego Zgromadzenia. Zostało tu ograniczone prawo wyboru członków Rady Nadzorczej. Jeżeli nazwisko kandydata nie jest wskazane w projekcie uchwały wyłożonej 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem jest to sprzeczne z dobrymi obyczajami, gdyż pozbawia członków spółdzielni realnej możliwości zweryfikowania zgłoszonej kandydatury.

Apelująca wskazała też, że o treści powództwa w głównej mierze decydują zarzuty podniesione w ramach stanu faktycznego zawartego w uzasadnieniu pozwu. Jednak w sytuacji, gdy pismo wnosi nieprofesjonalista, który nie ma obowiązku posługiwania się w sposób prawidłowy terminologią prawną w sytuacji braku pewności co do granic roszczenia, Sąd powinien kwestię tę wyjaśnić, czego Sąd pierwszej instancji nie uczynił, bądź odnieść się merytorycznie do wszystkich podniesionych okoliczności i ocenić zasadność powództwa wg dokonanych ustaleń.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się niezasadna i podlegała oddaleniu.

Na wstępie odnotować należy, że postępowanie apelacyjne, jakkolwiek jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednakże zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego. Oznacza to, że Sąd Odwoławczy ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia. Sąd ten nie może poprzestać jedynie na ustosunkowaniu się do zarzutów apelacyjnych. Merytoryczny bowiem charakter orzekania Sądu II instancji polega na tym, że ma on obowiązek poczynić własne ustalenia i ocenić je samodzielnie z punktu widzenia prawa materialnego, a więc dokonać subsumcji. Z tego też względu Sąd ten może, a jeżeli je dostrzeże powinien, naprawić wszystkie stwierdzone w postępowaniu apelacyjnym naruszenia prawa materialnego popełnione przez Sąd I instancji i to niezależnie od tego, czy zostały one podniesione w apelacji, jeśli tylko mieszczą się w granicach zaskarżenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.04.2000 r., III CKN 812/98 i in.).

Granice zaskarżenia w przedmiotowej sprawie wyznaczyła w apelacji powódka, zaskarżając orzeczenie w całości.

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji przeprowadził w przedmiotowej sprawie postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym dla poczynienia ustaleń faktycznych mających wpływ na zastosowanie przepisów prawa materialnego. Zgromadzone w sprawie dowody poddał wszechstronnej, wnikliwej ocenie, ustalając prawidłowo stan faktyczny sprawy. Ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Okręgowy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, odpowiada wymogom stawianym przez przepis art. 233 § 1 k.p.c., uwzględnia cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie nosi cech dowolności, szczegółowo odnosi się przeprowadzonych w sprawie dowodów i tym samym pozostaje pod ochroną wynikającą z powołanego przepisu. Podnieść także należy, iż w przedmiotowej sprawie, jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy stan faktyczny był niesporny, zarzutów w tym zakresie nie stawia również apelująca, dlatego też Sąd Apelacyjny przyjął za własne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy przyjmując je za własne.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż wbrew twierdzeniom powódki, Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał, że na mocy przepisu art. 321 § 1 k.p.c. jest związany roszczeniem pozwu zgłoszonym przez stronę powodową. W postępowaniu cywilnym Sąd nie jest związany jedynie podstawą prawną wskazaną przez stronę powodową i w oparciu o przedstawione fakty winien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego, natomiast może się tego dokonać tylko w ramach zgłoszonego roszczenia. O tym, jakie żądanie jest przedstawione pod osąd Sądu decyduje bowiem wyłącznie strona powodowa, zatem nie jest możliwe, by Sąd w sprawie, w której powódka domaga się uchylenia uchwały, uznając, że zachodzą podstawy do uznania uchwały za nieważną, ustalił taki stan prawny, zamiast orzec w granicach zgłoszonego w pozwie roszczenia. Natomiast fakt, czy w toku postępowania strona powodowa korzysta z pomocy prawnej, czy też występuje w procesie samodzielnie, pozostaje bez znaczenia.

Dla porządku Sąd Apelacyjny wskazuje, że zaskarżanie uchwały walnego zgromadzenia spółdzielni może nastąpić w drodze trzech odrębnych środków prawnych:

- powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały (gdy występuje sprzeczność uchwały z ustawą - art. 42 § 2 prawa spółdzielczego);
- powództwa o uchylenie uchwały (w razie sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, bądź z dobrymi obyczajami lub gdy uchwała godzi w interes spółdzielni albo ma na celu pokrzywdzenie jej członka - art. 42 § 3 prawa spółdzielczego);
- powództwa o ustalenie nieistnienia uchwały (gdy występują takie nieprawidłowości w zwołaniu walnego zgromadzenia lub w obradowaniu, które wyłączają możliwość przyjęcia usprawiedliwionego zapatrywania, że organ ten był zdolny do powzięcia woli - art. 42 § 9 prawa spółdzielczego).

W przedmiotowej sprawie powódka domagała się uchylenia uchwał spółdzielni, zatem w ocena zasadności roszczenia winna być dokonana, tak jak to uczynił Sąd I instancji w oparciu o przepis art. 42 § 3 ustawy z dnia 16 września 1982 roku prawo spółdzielcze.

Przepis art. 42 § 3 ww. ustawy stanowi, że uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu, bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Natomiast zgodnie z przepisem art. 42 § 4 ustawy powództwo o uchylenie uchwały może wytoczyć każdy członek spółdzielni lub zarząd. Jednakże prawo zaskarżenia uchwały w sprawie wykluczenia albo wykreślenia członka przysługuje wyłącznie członkowi wykluczonemu albo wykreślonemu.

W tym kontekście wobec faktu, iż zaskarżone uchwały pozwanej spółdzielni podjęte zostały w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej i przyjęcia wniosków polustracyjnych i nie dotyczą one wykluczenia albo wykreślenia członka, uznać należy, iż zaskarżyć może je jedynie osoba będąca członkiem spółdzielni. Na nowo zatem należało odnieść się do zarzutu braku legitymacji czynnej po stronie powodowej zgłoszony przez pozwaną, która twierdziła, że powódka utraciła członkostwo w pozwanej spółdzielni.

Sąd Odwoławczy wskazuje, iż w literaturze przyjmuje się, iż posiadanie przez określony podmiot zdolności sądowej i zdolności procesowej daje mu uprawnienie do bycia stroną (w szerokim jej rozumieniu) w postępowaniu sądowym i

dokonywania w takim postępowaniu czynności procesowych. Obie zdolności, oceniane z punktu widzenia przepisów procesowych, pozwalają na stwierdzenie, że z udziałem określonych podmiotów może być przeprowadzone ważne postępowanie sądowe. Nie budzi wątpliwości, że tylko ze stosunku określonego przez prawo materialne płynie uprawnienie określonego podmiotu do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu podmiotowi. To szczególne uprawnienie, oceniane z punktu widzenia prawa materialnego, nazywane jest legitymacją procesową. Jeśli zostanie wykazane, że strony są związane prawnomaterialnie z przedmiotem procesu, którym jest roszczenie procesowe, to zostanie wykazana legitymacja procesowa powoda (czynna) i pozwanego (bierna). W przeciwnym razie brak będzie legitymacji procesowej, czy to powoda, czy też pozwanego, albo też obu stron.

Wobec tego, że legitymacja procesowa stanowi przesłankę materialnoprawną, sąd dokonuje oceny w zakresie jej istnienia w chwili orzekania co do istoty sprawy (w chwili wyrokowania). Brak legitymacji procesowej zarówno czynnej, jak i biernej prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo (por. Pietrkowski Henryk, Zarys metodyki pracy sędziego w sprawach cywilnych, warszawa 2007 r., Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, wydanie III).

W odniesieniu do niniejszej sprawy podnieść również należy, iż powództwo o uchylenie uchwały, przewidziane w art. 42 § 3 prawa spółdzielczego należy do kategorii powództw o ukształtowanie prawa. Osoba wnosząca takie powództwo nie zmierza bowiem ani do zasądzenia od spółdzielni na jej rzecz oznaczonego świadczenia (np. pieniężnego), ani do stwierdzenia, że oznaczone prawo lub oznaczony stosunek prawny istnieje lub nie istnieje, lecz dąży do powstania nowego stanu prawnego przez mający zapaść wyrok sądowy. Z przepisu tego wprost wynika, iż ustawodawca przyznał legitymację czynną do wytoczenia takiego powództwa wyłącznie członkowi spółdzielni i z uwagi na treść art. 316 § 1 k.p.c. legitymacja ta musi przysługiwać w chwili wyrokowania (wyrok SN z dnia 28 lipca 1998 r., I CKN 794/97, OSNC 1999, nr 3, poz. 51). Podobne stanowisko zaprezentował również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie I CKN 794/97(OSNC 1999/3/51, Biul.SN 1999/1/9, M.Prawn. 1999/4/40), w którym stwierdził, że powód, który po wytoczeniu powództwa w trybie art. 42 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (jedn. tekst: Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 ze zm.) wystąpił ze spółdzielni za wypowiedzeniem, zachowuje legitymację czynną tylko wtedy, gdy zaskarżona uchwała dotyka jego praw jako byłego członka.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż zarzut co do braku po stronie powodowej legitymacji czynnej zaktualizował się na nowo na skutek podjęcia przez Radę Nadzorczą pozwanej spółdzielni uchwały z dnia 16 lutego 2016 roku Nr (...) w przedmiocie wykreślenia powódki z rejestru członków pozwanej Spółdzielni. Sąd Apelacyjny zobowiązany był zatem poczynić w tym zakresie ustalenia faktyczne.

Przedmiotowa uchwała niewątpliwie została podjęta i doręczona powódce wraz z pismem procesowym pozwanej w dniu 18 lutego 2016 r. na rozprawie w dniu 24 lutego 2016r. (k. 377). Pozew powódki o uchylenie tej uchwały datowany jest na dzień 13 kwietnia 2016 roku (k. 8 akt Sądu Okręgowego w Szczecinie, sygn. akt I C 847/16) początkowo pozew ten został złożony do Sądu Okręgowego w Szczecinie i zarejestrowany w sprawie o sygn. akt I C 473/16, jednak z uwagi na nieusunięcie braków formalnych pozwu zarządzeniem z dnia 16 maja 2016 roku Przewodniczący zwrócił pozew. Orzeczenie to wobec nie skorzystania przez powódkę z przysługujących jej środków zaskarżenia uprawomocniło się. Dodać również należy, iż postanowieniem z dnia 7 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w sprawie o sygn. akt I C 847/16 odrzucił wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia pozwu.

W tym stanie rzeczy uznać należało, że wobec niezaskarżenia w terminie uchwały w przedmiocie wykreślenia powódki z rejestru członków pozwanej Spółdzielni jej członkostwo ustalo i na datę wyrokowania przez Sąd Apelacyjny nie przysługuje jej legitymacja czynna do zaskarżenia uchwały spółdzielni innej niż dotycząca jej wykreślenia z grona członków(art. 42 § 4 ustawy prawo spółdzielcze).

Powyższe, w świetle przytoczonych uprzednio rozważań prawnych przesądzało o słuszności oddalenia powództwa, a co za tym idzie również apelacji.

Dodać jednak należy, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie również dlatego, że powódka zarzucając spółdzielni naruszenie przepisów prawa materialnego skutkujące, w razie ich zaistnienia, nieważnością uchwały wniosła o uchylenie uchwały, a nie stwierdzenie jej nieważności. Podobnie podniesione w apelacji zarzuty dotyczyły

wyłącznie naruszenia przepisów prawa, a nie zaistnienia przesłanek opisanych w art. 42 § 3 ustawy prawo spółdzielcze. Dlatego też w zakresie braku wystąpienia przesłanek warunkujących uchylenie zaskarżonych uchwał aktualne pozostają uwagi i rozważania poczynione przez Sąd I instancji, które Sąd Odwoławczy podziela.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako nieuzasadnioną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. zgodnie z regułą odpowiedzialności za wynik postępowania. Na koszty pozwanej złożyły się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika 270 zł oraz koszt dojazdu na rozprawę apelacyjną na trasie S. - Ś. 193,91 zł(w obie strony). Wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej ustalone w wysokości minimalnych stawek wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r.

SSO del. Agnieszka Bednarek-Moraś SSA Edyta Buczkowska-Żuk SSA Agnieszka Sołyka